

YTTRANDE

Anders B. Lundin
anders.b.lundin@skane.se

Datum 2021-04-23
Ärendenummer 2021-POL000092

1 (3)

Remiss. Tillfälligt statsbidrag till vissa kommuner och regioner för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans

Region Skåne har beretts möjligheter att lämna synpunkter på ovan rubricerad remiss och vill därför framföra följande.

Region Skåne ställer sig bakom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förhållningssätt att det är bättre att staten delar ut generella statsbidrag istället för riktade statsbidrag. Trots kritiken från SKR ser vi allt fler av riktade statsbidrag till ett specifikt ändamål. Det har dessutom blivit allt vanligare att även generella bidrag blir tillfälliga och inte följer med år efter år. De riktade statsbidragen och statens vilja att styra kommunsektorn slår lätt fel på lokal och regional nivå, då staten inte funderat över hur mottagaren ser på bidraget. Mottagaren kan "tvingas" förbruka medel kortsiktigt eller initiera åtgärder för stunden som leder till kostnadsökningar.

Trots att bidrag till kommunsektorn i första hand bör ges i form av generella statsbidrag, så är det tillfälliga statsbidraget till vissa kommuner och regioner för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans motiverat bland annat till följd av syftet med bidraget, att det är begränsat till vissa kommuner och att det är tidsbegränsat. Detta kan bli ett riktat statsbidrag som kan ge önskad effekt hos mottagaren.

Kommunvisa skillnader i skattesats, soliditet och ekonomiskt resultat utpekade som ett stort problem. Som åtgärd anser Region Skåne att det mest träffsäkra sättet vore just riktade insatser till de utsatta kommunerna/regionerna, vilket staten gjorde i början av 2000-talet. De kommuner och regioner som är aktuella för statsbidraget har höga kostnader och skulle behöva satsa på sådana effektiviserande och omstrukturerande åtgärder som minskar kostnaderna på sikt och som kan bidra till att bland annat lösa de framtida utmaningarna i välfärdssektorn.

Region Skåne står bakom att ansökan är frivillig. Det innebär inga nya ålägganden för kommunsektorn och det inskränker därför inte den kommunala självstyrelsen.

Region Skåne står bakom föreslagna kriterier för att vara berättigad att ta del av bidraget.

Syftet med förordningen, att bidrag ska ges till kommuner och regioner som genomfört strukturella besparingsåtgärder eller nyttjat resurser effektivt, är exempel på åtgärder och områden som är väldigt breda. Det mesta kan innefattas i arbetsmiljö, digitalisering eller kompetensförsörjning. Därmed finns en risk att bidragen snarare kommer leda till teoretiska ansökningar än praktisk handling.

Region Skåne står bakom förslaget med en delegation som ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet. Delegationen ska bedöma om den eller de omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder som bidrag söks för är lämpliga vilket låter rimligt. Regionen är mer tveksam till att delegationen ska bedöma om andra omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder än de sökta är mer ändamålsenliga att bevilja bidrag för. Det bör vara regionerna själva som har bäst kunskap om vad som går att genomföra.

Enligt förslaget ska förordningen träda ikraft den 1 augusti 2021 och upphöra att gälla vid utgången av 2024. Det kan vara en kort tidshorisont för att hinna med förväntade åtgärder, speciellt när det gäller större omstruktureringsåtgärder. Det är också en ny mandatperiod som inleds i slutet av 2022. Det finns en risk att det nyvalda politiska styret inte ställer sig bakom gjorda ansökningar.

Med riktade statsbidrag brukar följa en omfattande administration där uppföljning av statsbidragen ska redovisas på en detaljerad nivå. Det är viktigt att administrationen inte blir för betungande varken för bidragsgivaren som mottagaren av statsbidraget.

Region Skåne delar utredningens förslag om att kommuner och regioner som har en skattesats som överstiger den genomsnittliga skattesatsen för riket ska prioriteras vid ansökan.

Region Skåne vill särskilt betona vikten av en skyndsam hantering från det att ansökan om bidrag lämnat in tills det att ett beslut om bidrag är fattat och en första utbetalning av bidraget till kommunen eller regionen sker.

Region Skåne ställer sig med ovanstående synpunkter positiv till förslagen.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Alf Jönsson
Regiondirektör

